

Реализатори пројекта у »Дневнику«: др Љубивоје Церовић, Јован Солдатовић и др Звонимир Голубовић

НАЈЗАД, ПОСЛЕ ГОТОВО ПОЛА ВЕКА

ПРАВИ СПОМЕНИК ЖРТВАМА РАЦИЈЕ

Имена свих жртава на бронзаним плочама. — Монографија о геноциду мађарских окупатора на научним основама. — Спомен музеј новосадске рације на кеју Моше Пијаде

Дилеме више нема. После готово педесет година од злочиначке, геноцидне рације мађарских окупатора јануара 1942. над Србима и Јеврејима у јужној Бачкој, у Новом Саду ће комплетно да се изведе и изради споменик као подсетник и спомен на овај трагичан догађај. Постојећи споменик жртвама фашизма који се налази на кеју Моше Пијаде у Новом Саду допуниће се именима жртава, а именоване се и починитељ злочина. На овај начин коначно ће се на прави начин презентовати истина о геноциду Мађара за време рата.

Иницијатива за коначан завршетак овог споменика потекла је од Историјског музеја Војводине, Српске православне и Јеврејске цркве и СУБНОР Војводине. После скоро две године упорног ангажовања и рада остварени су сви услови за реализацију ове замисли.

Разговарали смо са ствараоцима овог пројекта: Јованом Солдатовићем и др Звонимиром Голубовићем, и др Љубивојем Церовићем. Како сазнајемо, за обележавање пола века од рације, планира се 1992. године, издавање монографије др Звонимира Голубовића, која је рађена на научним основама. У њој ће бити објашњени сви узроци, поводи и ток злочина у Новом Саду, Бечеју и селима Шајкашке. Монографија ће бити посебно вредна по томе што ће први пут бити објављена имена убијених (око 4.000 људи) и њихови лични подаци. Биће илустрована аутентичним фотографијама, факсимилима докумената и слично. Како каже аутор, Звонимир Голубовић, већ је готов

текст монографије, па преостаје провера имена убијених, путем дневне штампе.

Аутору споменика жртвама фашизма на кеју Моше Пијаде у Новом Саду, Јовану Солдатовићу, поверена је разрада и комплетно извођење (допуна) овог споменика. Споменик ће се оснажити са два подзиди, на којима ће бити исписана имена жртава на 70 плоча у бронзи. На стубовима ће бити комплетне информације о злочинима и то на српском, хебрејском и енглеском језику.

Уз споменик, на углу кеја Моше Пијаде и улице Максима Горког биће отворен спомен-музеј о новосадској рацији. Како је рекао директор Историјског музеја Војводине Љубивоје Церовић, у овом новом музеју моћи ће да се виде документа и предмети који сведоче о стравичним догађањима јануара 1942. Сем изложбе, ту би био и простор за књижару са текстовима о геноциду, просторија за одржавање симпозијума, предавања... Како је др Церовић нагласио, Историјски музеј Војводине намерава да поводом обележавања 50 година рације презентује нову тематску изложбу.

Аутори истичу да овај добровољни и добронамерни рад иде у прилог жељи Новосађана да се најзад изнесе пуна истина о догађајима из '42. године. Јер, са онога што је српски народ пола века праштао, ради хуманијег живота, данас се вео сурово скида, због понављања геноцида.

Р. Маленчић
Ј. Барбузан